

Lääkkeiden säilyttäminen ja hävittäminen

Tuija Erämies

Lääkkeiden säilyttäminen

- Lääkkeet on aina säilytettävä lukittavassa lääkekaapissa laitoksissa, ja kotiloissa lasten ulottumattomissa
 - Kaappi toimii valon suojana ja estää lapsia pääsemästä käsiksi lääkkeisiin
 - Kylpyhuone on yleensä liian kostea lääkkeiden optimaaliselle säilytykselle
 - Tarkistettava pakkausmerkinnästä, mitä säilytyslämpötilaa lääkkeen markkinoija suosittelee lääkkeelle

Merkintä +15 - +25 C

- Lääkepakkaus tulee säilyttää huoneenlämmössä
- Huoneenlämpötila on tavallisin lääkkeiden säilytyslämpötila

Merkintä +8 - +15 C

- Lääkepakkaus tulee säilyttää viileässä

Merkintä +2 - +8 C

- Lääkepakkaus tulee säilyttää kylmässä

Lämpömittarilla voi varmistaa sopivan lämpötilan

Varottava, ettei lääke pääse jäätymään!

Lääkkeiden käsittely

- Lääkkeet säilytetään alkuperäisessä pakkauksessaan
 - Suojassa kosteudelta, auringon valolta ja niiden käyttöohje löytyy helposti
- Jos lääkkeet jaetaan lääkannosteliin, lääkannosteliin tulee säilyttää kuivassa paikassa, suojassa auringon valolta
 - Mikäli lääke on säilytetty muissa kuin valmistajan suosittelemissa olosuhteissa, esim. liian lämpimissä, kylmissä, kuivissa tai kosteissa oloissa tai valolle alttiina, ei pakkauksen käyttömerkintään tule enää luottaa
 - Tällaiset lääkkeet kannattaa palauttaa apteekkiin hävitettäväksi

- Tabletit otetaan foliolevystä irti juuri ennen käyttöä (folio toimii kosteussuojana)
- Mikstuurat sekoitetaan juuri ennen käyttöä
- Lääkepakkaukseen on merkitty viimeinen käyttöpäivämäärä, jonka jälkeen lääkettä ei saa käyttää:
 - "Käyt. viim. 2015-08" tai
 - "2015-08" tai
 - exp "2015-08"
 - Tarkoittavat, että lääkettä voi käyttää elokuun 2015 loppuun asti
 - "Käyt. ennen 2015-08"
 - Läkettä voi käyttää heinäkuun 2015 loppuun asti

- Eräissä lääkevalmisteissa on rajoitettu säilyvyys avaamisen jälkeen (esim. silmätipat)
- Jotkut lääkevalmisteet taas säilyvät huoneenlämmössä rajoitetun ajan, mutta jääkaapissa säilyvyysajan loppuun asti
 - Jos tällaista lääkettä käyttää säännöllisesti tai kuurina loppuun asti, se onkin helpompi säilyttää huoneenlämmössä
- Lääkkeitä ei tule käyttää mikäli säilyvyysaika on kulunut umpeen!

Lääkkeiden hävittäminen

Vanhentuneet tai käyttämättä jääneet lääkkeet ovat ongelmajätettä, niitä ei saa hävittää kotitalousjätteen mukana

Apteekeista tai muista keräyspisteistä hävitettäväksi menevät lääkkeet toimitetaan Riihimäen ongelmajätelaitokselle, jossa lääkkeet hävitetään asianmukaisesti

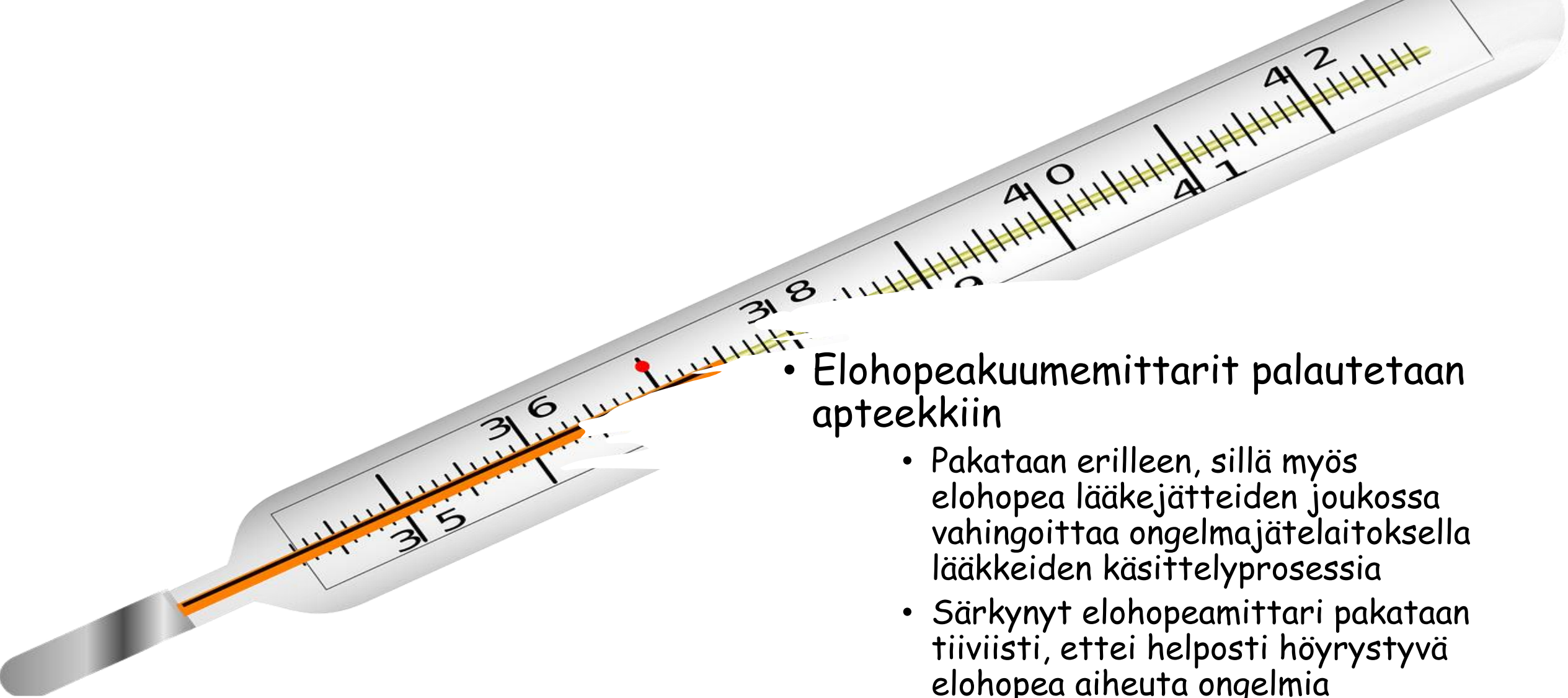
- Vanhentuneet ja käyttämättä jääneet lääkkeet viedään apteekkiin tai muuhun kunnan järjestämään hävityspisteeseen

- Tabletit pakataan erilliseen muovipussiin tai annetaan olla foliopakkauksessaan
- Pahvipakkaukset pahvinkeräykseen
- Tyhjät lasipurkit lasinkeräykseen
- Tyhjät muovipurkit muovinkeräykseen

- Voiteet ja nestemäiset lääkkeet
 - Alkuperäisissä pakkauksissaan
- Jodia sisältävät lääkkeet (esim. Betadine®, Jodix® ja Iodosorb®) toimitetaan apteekkiin hävitettäväksi erillään muista lääkkeistä
 - Jodi vaatii erillisen käsittelyn ongelmajätelaitoksessa ja melko pienikin jodimäärä väärässä hävityserässä aiheuttaa ongelmia

- Elohopeakuumemittarit palautetaan apteekkiin
 - Pakataan erilleen, sillä myös elohopea lääkejätteiden joukossa vahingoittaa ongelmajätelaitoksella lääkkeiden käsittelyprosessia
 - Särkynyt elohopeamittari pakataan tiiviisti, ettei helposti höyrystyvä elohopea aiheuta ongelmia
 - Elohopea on ns. raskasmetalli ja siten vakava ympäristömyrky

Ruiskujen ja neulojen hävityksessä on kuntakohtaisia eroja

- Oman paikkakunnan ruiskujen ja neulojen palautuksista voi kysyä neuvoa mm. apteekista, terveyskeskuksesta tai kunnan jätehuollosta vastaavalta henkilöltä
- Hoito- ja huolenpidon laitoksissa muoviruiskut laitetaan yleensä poltettaviin jätteisiin ja neulat teräville esineille tarkoitettuun ongelmajäteastiaan
- Apteekista ostetut luontaistuotteet, ravinto-valmisteet tai vitamiinit eivät ole ongelmajätteitä, vaan ne kuuluvat sekajätteen joukkoon

www.ekokem.fi

Lähteet

- Hujala N & Tiainen A-M 2009. Lääkehoito lähihoitajan työssä. EDITA.
- Nurminen M-L. 2003. Lääkehoidon ABC. WSOY.
- Taam-Ukkonen M & Saano S. 2014. Turvallisen lääkehoidon perusteet. Sanoma Pro.
- Opetushallitus. Lääkehoidon perusteet -sivusto.
<https://sites.google.com/site/laeaekehoidonperusteet/home>